

Analýza PN Válkové (ANO) a Navrátila (KDU-ČSL)

Paní prof. Válková navrhuje verzi, která má za cíl přinést kompromisní variantu obsahující všechny práva pro partnery v rozsahu manželů s omezenou výjimkou práv vztahujících se k dětem.

Návrh ve vztahu k dětem uvádí na první pohled relativně minimalistickou verzi. PN neumožňuje společné osvojení cizího dítěte partnery. Návrh ale umožňuje stejnopohlavním párům žijícím v partnerství možnost osvojení si biologického dítěte druhého partnera. Toto právo není ale úplně bezvýznamné a to z následujících důvodů:

- navrženým PN by došlo k legalizaci eticky problematického procesu vytěsňování druhého biologického rodiče způsobující vážnou kolizi s právy a zájmy dítěte,
- stejnopohlavní páry i touto „minimalistickou verzí“ dosáhnou toho, o co jde převážně, pořídit si dítě a získat k němu rodičovská práva bez ohledu na zájem dítěte
 - návrh přinese úplnou legalizaci již dnes problematického procesu,¹ kdy lesbické páry vědomě obcházejí právní úpravu a zamlčují otce dítěte. Využívají mezery v zákoně, respektive neprovázanosti mezi domněnkou otcovství ve smyslu § 778 občanského zákoníku² a zákonem o matrikách. Uprázděné místo nezapsaného otce poté formou osvojení dle PN zaplní druhá partnerka formou osvojení ve smyslu navrženého ustanovení § 800 odst. 1 občanského zákoníku: **„Osvojiteli se mohou stát manželé nebo jeden z manželů, *nebo se osvojitelem může stát také partner, je-li rodičem dítěte druhý z partnerů.* Výjimečně může osvojit i jiná osoba; v tom případě soud též rozhodne o tom, že se z matriky vypouští zápis o druhém rodiči.“**

¹ Viz brožura Kadlecová. T., Kutálková. P. Ona a Ona plánují rodinu aneb jak jít štěstí naproti, Prague Pride 2020, dostupné online:

<https://praguepride.cz/cs/kdo-jsem/media-download/publikace/83-ona-a-ona-planuji-rodinu/file>

² „Narodí-li se dítě, které je počato umělým oplodněním, ženě neprovdané **nebo ženě v partnerství**, má se za to, že otcem dítěte je muž, který dal k umělému oplodnění souhlas.“

- u mužských homosexuálních párů navržené znění právní úpravy přináší výrazný impuls k rozšíření praktiky náhradního mateřství v ČR. **Náhradní mateřství je jedinou cestou**, jak mohou homosexuální muži v partnerství získat dítě, jehož je jeden z nich biologickým otcem. Homosexuální muž se stane otcem po početí dítěte s náhradní matkou dvěma způsoby. 1. formou asistované reprodukce dle § 778 (souhlas muže u umělého oplodnění) nebo dle § 779 formou souhlasného prohlášení matky a muže. Náhradní matka se po porodu svých rodičovských práv vzdá a druhý partner si biologické dítě svého partnera osvojí. Jedná se o výrazné ohrožení práv dětí a žen.
- navržené znění PN přináší **výrazné zvýšení rizika soudního aktivismu ze strany Ústavního soudu a redefinice manželství skrze Ústavní soud**. Jen pro srovnání, rakouský Ústavní soud v roce 2017 shledal protiústavnost rozdílu mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím právě s ohledem na sblížující se obsah práv a relativně nedávné legislativní rozšíření rodičovských práv na registrované partnery.³ PN prof. Válkové přináší stejné riziko, poněvadž v případě navrhované možnosti tzv. přiosvojení budou u partnerů aplikovány analogicky na základě navrženého znění § 655 odst. 2 ustanovení stávající § 832 a § 833 OZ, které postihují následky osvojení u manželů.
- Důvodová zpráva k PN je poněkud nadbytečná, jelikož na základě výše uvedených příkladů v zásadě není potřeba tato zvláštní právní úprava, jelikož v zásadě skoro vždy (s výjimkou společného osvojení cizího dítěte) bude jeden z partnerů biologickým rodičem: „Dále je speciálně upraveno pravidlo osvojování pro případy partnerství; stanovuje se, aby osvojování, resp. tzv. přiosvojování v případě partnerů bylo možné pouze tehdy, jde-li o dítě, jehož (biologickým) rodičem (tj. matkou dle § 775 nebo otcem dle § 776 a násl. občanského zákoníku) je druhý z partnerů. Jedná se o zvláštní pravidlo vůči § 655 odst. 2, podle kterého se jinak na partnerství a partnery použijí ustanovení o manželství a manželích.“⁴

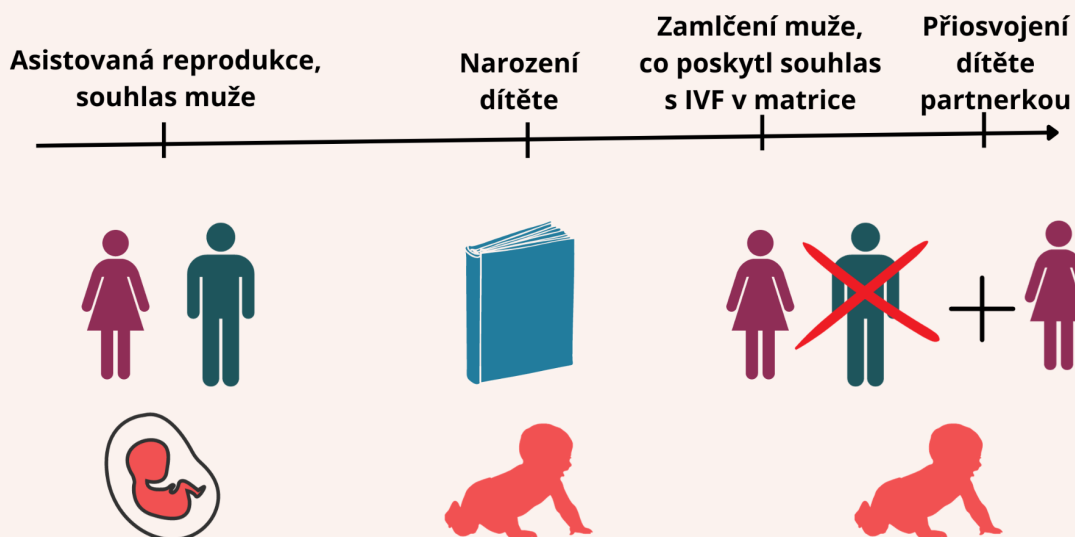
Přílohy:

- Infografika

³ Rozhodnutí Ústavního soudu Rakouska ze dne 4. 12. 2017, [G 258-259/2017-9](#).

⁴ Odůvodnění PN prof. Válkové, str. 9, poslední odstavec.

Forma pořizování dětí lesbickým partnerským párem dle PN prof. Válkové

Forma pořizování dětí mužským partnerským párem dle PN prof. Válkové

